

A Ditrói Alkáli Masszívum É-i részén (Orotva-völgy) felszínre bukkanó lamprofírok petrográfiája

Batki Anikó

(SZTE Ásványtani, Geokémiai és Közettani Tsz.)

A Ditrói Alkáli Masszívum (DAM) a Keleti-Kárpátok egyik legváltozatosabb felépítésű geológiai képződménye, mely a Gyergyói-havasok (Erdély, Románia) D-i és DNy-i részét képezi. A DAM területén megjelenő lamprofír teléreket eddig csak érintőlegesen vizsgálták (Mauritz, 1912; Mauritz, Vendl, Harwood, 1925; Streckeisen, 1954; Anastasiu, Constantinescu, 1982). Előadásom célja a DAM északi részén megjelenő lamprofír testek települési viszonyainak, petrográfiájának és petrogenetikai vonatkozásainak összegzése.

A DAM északi részén a Török-patak és Nagyg-patak völgyében a telérek granitoidokban jelennek meg, míg a Tarnica-komplexumban horblenditeket és szienitoidokat járnak át. A telérek vastagsága 20-40 cm között változik, a befogadó közettől élesen határolódnak el. A lamprofír mintákat természetes feltárásokból gyűjtöttük. A vizsgált kőzetek sötétszürke-zöldesszürke színűek, szövetük holokristályos, fanerokristályos, idiomorf-hipidiomorf szemcsés és pánidiomorf. A mikrokristályos alapanyagot amfibol, plagioklász földpát, $\pm$ biotit, $\pm$ karbonát, $\pm$ közetüveg, $\pm$ kvarc alkotják. Leggyakoribb fenokristály az amfibol, gyakori a biotit és a klinopiroxén, ritkábban gránát és karbonát is előfordul. Akcesszóriái a titanit, az apatit és opak ásványok. Másodlagos ásványként amfibol, biotit, klorit, epidot, karbonát és szericit jelenik meg. A felzikus globuláris szerkezeteket általában plagioklász földpát, karbonát, $\pm$ biotit, $\pm$ amfibol és járulékos elegyrészek töltik ki.

Az előzetes geokémiai vizsgálatok alapján a lamprofír minták (Török-patak) két csoportra oszthatók. Az egyik csoport az alkáli lamprofírok (camptonitok) jellemző Na_2O -értékeit mutatja, míg a másik csoport magas SiO_2 és K_2O ill. alacsony CaO és TiO_2 -tartalmával a mészalkáli lamprofírokra (spessartit, kersantit) utal.

Irodalomjegyzék:

MAURITZ, B. (1912). Mat. term. tud. Értesítő, XXX, 607-631.

MAURITZ, B., VENDL, M., HARWOOD, H. F. (1925). Mat. term. tud. Értesítő, XLI, 61-73.

STRECKEISEN, A. (1954). Schweiz. Mineral Petr. Mitt., 34, 336-409.

ANASTASIU, N., CONSTANTINESCU, E. (1982). Rev. Roum., Geol., Geoph., Geogr., ser. Geol., 26.